

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 28. Mansuetus. Cum Mansuetudine venit: etenim illa mundum sibi subijiet, est que vermis ligni tenerrimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Venit non ut pugnet viuis, sed ut triumphet occisus.

O te mente captum (exclamat D. Leo) Pilate præses, quid te turbat audire quòd se Regem appelles, quid times ne Cæsari bellum inferat? tum iuratus attendens illum considera num aliquid in illo reperias quod bellum armaque redoleat. vbi nam militaria consilia, vbi nam confessus consiliatorum? vbi nam conscripti militum? vbi nam armorum apparatus? vbi nam vexilla splendens explicata? imprudenter Pilate tibi

D. LEO multi. Vermisabile fuisse nomen Regum, si do-
Serm. de minandi consilia tyrannicus tibi prodidisset appa-
Passio, qui ram: si profusa armorum, si congregatio diuisio-
Decursus. rum, si profusa delecta sunt militum. illum at-
 tendens intueri, & non iuuenies cum aliud egisse

aliudve præcasse, quam humilitatem, subiectionem & mansuetudinem. Quis enim grauari finis & Pilate de afflictata poenitentia: cuius specialis fuit de humilitate dolens, in Romanis legibus non contraxit, censum subitis, sicut in solis, viti- galia non inuoluit, quia sunt Cæsaris Cæsari red- dendis constituit. pauperitatem elegit, mansuetudi- nem præcauit, obedientiam iussit, &c. Porro etiam quã pollet mouendis non impendit seditionibus, non colligendis ad bella populis, regis non oc- cupandis alienis, sed omnibus benedicturus. De- fuit diligens Præses, quid de potestate eius com- pertum sit, cæcis visum, surdum auditum, claudis gressum, mutis donauit eloquium, febres abegit, do- lentes relaxauit, demonia eiecit, mortuos viuificauit.

§. 28. Mansuetus. Cum Mansuetudine ve- nit: etenim illa mundum sibi subiicit, est que vermis ligni tenerimus.

D iuino plane consilio motus Rex hic diuinus, ex hoc quo et talis ingreditur suam singulariter prædit mansuetudi- nem, & hæc est quam vult cæcætinuere at- que ex ea vult sibi à Propheta primum imponi epitheton, atque in illum statuit, et omnes oculos nostros coniciamus. Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus Altissimum hic panditur mysterium. Adest modo Dominus hic moriturus & pas- surus. Et ait quod regnatus adueniat. Ecce Rex tuus. Quæ ratio quia supremam magnitudinem & regni sui gloriam assecutus est patiendo & moriendo. Non mundum occupauit Rex ille ma- nu militum copiosa prepotens, qui traxerat illum igni & sanguini, vulnerando, feriendo, & al- bi cuncta lenam profundendo sanguinem. Sed plagas subiecit, & vulnera imò lanceam perferendo, qui om- nem suum effundat sanguinem, ad viciniam usque guttam intimis sui cordis finibus abscon- ditam, non in vincula carceris hortes coniciendo, sed ipse captus, ipse durioribus consti- tus vinculis & per publicas rapatus placas vrbis Ierusalem, non flagellando inuoluit tortu- ra subiciendo inimicos, sed ipse flagellis cæcis & tortura subditus horrendis spinarum inuen- tionibus molestissimè, tandem non occidendo sed moriendo. Ad hoc venit, ut per mortem de- ficeret cum qui mortis habebat imperium. Sic intentionem explicat Apostolus Saluatoris.

omnem suum effundat sanguinem, ad viciniam usque guttam intimis sui cordis finibus abscon- ditam, non in vincula carceris hortes coniciendo, sed ipse captus, ipse durioribus consti- tus vinculis & per publicas rapatus placas vrbis Ierusalem, non flagellando inuoluit tortu- ra subiciendo inimicos, sed ipse flagellis cæcis & tortura subditus horrendis spinarum inuen- tionibus molestissimè, tandem non occidendo sed moriendo. Ad hoc venit, ut per mortem de- ficeret cum qui mortis habebat imperium. Sic intentionem explicat Apostolus Saluatoris.

Hoc Spiritus Sanctus indicauit illa sententiã ut verã ita male intellectã ab eo qui illam tulit summo scilicet Sacerdote Cæsaria pronuncia- te. Expedis vobis, ut vnus moriatur homo pro 30. Is. 11. 12. pulo. & non ita gens periret, scilicet hæc ea fuit, telle D. Ioanne Euangelista, cuius tenorem ipse Spiritus Sanctus distulit, & cuius sunt omnia verba quæ depromptis os illud sacrilegum, non veto illius ipse, etenim illud merito comparauero ori leonis terrifico ex arte durissimo vel lapide insensibili, ex quo scaturit aqua fontis lymphidissima, quæ de monte profuit altissimo in præcepis, quã Spiritus Sanctus expressit Chri- stum moriturum, et morte regnum suum ele- git fundaret & stabiliret per mundum quocum- que verum dispersit: hic etenim futurus erat mor- tis illius effectus: Vespilias Daqui erant dispersi Ita ut congregaret in vnum, de quo diximus die Ven- tis præterito. Igitur patiens & in cruce mori- tiens regnum erat sibi consecretur. Hic in illi- la carnis infirmitate latebat abscondita eius for- titudo, in hac passione eius actio, in hac morte sua for- tificatio, in hac sanguinis effusione, virtus illius nostrum purificandi, in hoc sepulcro nostra re- surrectio.

Præuidit hoc vates Habæne in mystico illo canico, in quo considerans illum morientem, patientem, manibus pedibusque probrolo si- pite constrictum, hic latere cognouit virtutem eius & fortitudinem. Corua in manibus eius, ibi abscondita est fortitudo eius. Declarare vo- luit Spiritus Sanctus cum iam David sepulcro proximus esset, fortitudinem, quã sibi regni primatum adeo celebris & toto mundo cogni- ti victor obtinisset, illudque quò sibi cunctas tentis subiecit tribus Israel, & verba refert diuini mei sig- plena mysterium, quibus robur illius omnibus in ver- tute esse conperit. Quamuis enim plures cultu- habuerit duces corporis robore præualidos, non hoc atque inter illos tres virum magnitudine præ- stantissimos, quorum nomina & acta heroica Spiritus.

I. Christus mansue-
 rit: etenim illa mundum sibi subiicit, est que vermis ligni tenerimus.

Spiritus sanctus deprecatur, David autem caeteris omnibus palmam eripit fortissimus. *David sedens in cathedra sapientie sumus princeps inter eos, ipse est quasi tenerimus ligni vermiculus, qui oblongatus interfecit imperu vno; Vifco cognoscere qualis sit David? scito similem illum fuisse vermiculo ligni tenerimo: verum cuiusmodi brachis adeo robustum vt vnico impetu interfecit fortior octingentos. Videntur haec disparata & insulsa, quae se mutuo destruunt, vocat vermiculum tenerimum tinea, quae de ligno generatur, est etenim mollior, infirmior & caeteris vermiculis ad resistendum impotentior. Vnde nec satis fuit eum vocasse vermiculum, addit etiam hoc Epitheton *tenerimus*: quia nihil minus resistit sibi malum inferenti, non enim requiruntur ligones, non mallei, non hila, sed solo digiti cui extremo illum interimit. Quia igitur similitudine David huic confertur vermiculo, qui extrema laborat infirmitate, si pariter delectet, vires eius ducum suorum, quibus modus non admittatur est nec ipsa Graecia fluxit fortiores, tamen esse superiores? Vnico tantum congressu, vnico tantum impetu quasi quis dicat vnica laetitia comissione, octingentos interimit inimicos *Interfecit octingentos imperu vno*. Quae veritate dici potest eum qui tanta pollet fortitudine, vermiculo comparem esse metum atque ad resistendum impotentissimum? Insuper si dicere hoc Spiritus sanctus in diversis occasionibus, quod occasionibus praehorum expulsum tanto robore praestiterit vt vnico contactu occideret octingentos: atque pacis tempore distulset sic eum ab omni duntie procol abfuisse vt nomen metereetur vermiculi tenerissimi, transeat: verum an vno vnica complecti sententia, quae non dicat esse philosophicum imperitiosum? Ne tale quid dixeris: Nec enim imprudenter locutus est Spiritus prudentissimus.*

Exponit Prophetarum Regis David mansuetudinem, quodq; cum illa obtinuerit atque ad summum ascenderit regni fastigium, ad quod eum Deus praeelegerat. Ipsa fuit quam caeteris pluris estimavit, illa fuit quae diuini oculis placuit gratissimas: vnde sic plalabat. *Memento Domine David & curus man mansuetudinis eius*. Ex vna parte benignitatem eius manifestat, quam merito vermiculo comparaueris, atque ex altera explicat eius fortitudinem adeo singularem, vt vnico impetu interemerit octingentos: et eum haec praecipua est mansuetudo benignum esse & patientem, nec in offensorem, truculenter insurgeret, cum tamen viribus vigeas quibus eum vni-

co statu prostratum interimit. Non est mansuetudo sed timor vel pusillanimitas eius qui suffert illam sibi ab altero iniuriam, quia viribus non pollet quibus nocenti resistat: sicut non est mansuetudo canis furiosi nec aliorum ferocium animalium, quae resistere aut mouere se non audent ad rugitum Leonis, sed ea illis est, qui cum nullo possit negotio offensorem elidere, patitur tamen pacatus, remanet blandus & benignus nec contra eum durus mouetur aut irritatus. Haec ea fuit Davidis fortitudo, atque per hanc cathedram obtinuit & sedem regni illius eminentissimi. Cum enim ex vna parte esset adeo robustus, vt quando ad singulare prodit certamen, vel se mel tantum torquendo fundam Gigantem illum terribilem prostrauerit atque vnico facto impetu octingentos occideret inimicos: ex altera tamen tanta fuit mansuetudine facilis vt pertulerit aspera quaeuis veluti ligni vermiculus, qui nullatenus vires exeret nec contra offensorem vicos insurgit vt parit in tot tamque toleratu indignis, quibus Saul illum infestabat atque in peruersis illis actionibus quibus a filio suo innocens impugnabatur, in opprobriis illis adeo ignominiosis, quibus eum ille Blatero nefandissimus Semei subanabat, in his liberioribus inimicis quibus eum dux illius Iob impetebat. Indicat autem, quod sedem regni sui occupare atque in illa residere, opus fuerit & effectus huius blandae mansuetudinis, sicut domum sibi constitueret sedemque figere in ligno opus est tenerimi vermiculi, qui nullis pollet viribus ad resistendum. Hoc dixit Spiritus S. de David sed multo verius de Christo cuius David omnimodam expellit figuram. Obtinuit sibi regnum atque in eius throno resedit sublimiori omnes sibi terreae populos subiciens, vt ait venerabile Beda sub nomine duodecim tribuum Israel: Ex quo modo apparuit in mundo Velut blandissimus & tenerimus ligni vermiculus nulla duntie robustus: *Quasi tenerimus ligni vermiculus*.

Subtiliter admodum discitur D. Augustinus declarans psalmum vigesimum primum qui ad litteram de Christo loquitur eia verba illa in quibus sic de se Dominus loquitur. *Ego autem sum vermis & non homo*. Qua de causa se comparat redemptor noster vermiculo? pluribus inquit de causis. Vna earum haec est (quam dicit ab antiquis vocari elegantissimam & profundissimam gramem mysticis: *altrudo ferri profunditatis quae mysterij*) vt nimirum delectaret quod sicut vermis & terra generatur sola caeli virtute

Cur Christus se vermi esse pareat. Ps 117.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. Av. rone. *Dicitur est hic sensus elegantiſſimus à patri- Ipsi 120. hinc ideo hoc nomen Christiſimum pronuntiarì voluit. ad Hano- se, quia vermis de carne sine concubitu nascitur. ror e. 8. Te. 2.*

secluso omni opere carnali: ita conceptus fuerit Christus operâ Spiritus S. nulla viri commix- rone. *Dicitur est hic sensus elegantiſſimus à patri- Ipsi 120. hinc ideo hoc nomen Christiſimum pronuntiarì voluit. ad Hano- se, quia vermis de carne sine concubitu nascitur. ror e. 8. Te. 2.*

moderatione, & detentione motuum, quos ira 2. 2. comover in illos, qui nobis iniuriosi sunt, quilibet illi sint. Ex in hoc (vt colligit ex Seneca) dif- fert à clementia, quæ tantum affectus moderatur iustitiae: & ira in Principibus ac superioribus erga inferiores. Porro mansuetudo illos coarctat in ordine ad omnes inferiores & superiores, amicos & inimicos, pauperes & opulentos.

VI. Christus mansuetudine omnia superavit

Porro communitis habet ratio, ait, quod per hoc eius suprema declaratur mansuetudo profundaque humilitas si namque mansuetudo consistat in patiente proferendo, nec in eum excedendo à quo. damnum sibi & iniuriam, in quo clarus illa pater quàm in ligni vermiculus. Ecce qualiter Christus triumphi sui, repugnantem ascendit altitudinem se humilians & demonstrans vt ligni vermiculum. Supremè potens ex natura sua Dominus hic agnoscitur, tantumque, vt ne dum contingens vno impetu interfecit, vt David, sed vnica tantum voluntate in æternæ mortis cruciatu Angelos deiecit in inferos. At quâquam vnico effudit impetu rotam submersit vniversum igne quinque ciuitates consumpsit in momento: vnico suo ministro vnico impetu & vnica nocte centum & octoginta quinque milia militum interfecit exercitus blasphemæ Sennacherib: nihilominus ita mansuetus factus est vt vermiculus perferens, patiens, nullique resistens. *Qui cum malediceretur, non maledixit, sed pateretur non comminabatur: hæc est ita hæc est perfecta veraque mansuetudo: cum enim potens à vigeret infinita, vt in abyssum demergeret & in nihilum rediret sui conuiciatorem, patitur tamen & sicut vt ligni vermiculus.*

Pater hic quibus se Christus regnatus vt. VII. stierit, mansuetudine scilicet: quis passus erat. Mansuetudo omnigena tormenta, in omnibus lux personæ patitur, anima & corpore, in omnibus animæ lux potentis, in omnibus sui corporis sensibus, fortibus ab omni genere hominum, vt declarat ihs Dominus Angelicus. Hæc sunt illæ vires efficaces quibus regnatus erat, tolerantia & patientia, hæc est illa fortitudo, quæ confert mansuetudo. Hinc facile capies illam toties repetitam. *Isaia Prophetæ rationem: Emissi agnum Dominus, Dominus paratorem terra, Petebat hic propheta vt præclara veniret fortitudine robustus. Conspicit, conparat, induit fortitudinem suam brachium Domini. Ac cum illa venturum prædixit vt toti mundo Dominus imperaret. Ecce Dominus Deus in fortitudine venit. Et brachium eius dominabitur. Si postulat vt in fortitudine veniat potentique brachio, cur requirit vt veniat velut agnus mansuetus: non illum petij agnum talem qualem, sed agnum potens fortitudine insignem quæ totam sibi terram subiiciat. Quomodo ergo vnus alteri responderet: an non consultius foret Leonem postulare cui hoc inferibitur Epicheton. Fortissimus bestiarum. Qui solo rugitu omnia proster- nit & sibi subiicit animalia ferocissima? Leo rugit quis non timebit. Veniat agnus qui mundo dominetur per hoc quod agno proprium agnoscitur. Quodnam est hoc mansuetudo: huius enim agnus est symbolum in illa eius consistit fortitudo, in faciendo & perferendo vsque ad mortem, mortem autem vincit. Per hanc se Regem statuit & Dominum ita potentem, vt nomen obtineat super omne nomen tanta Maiestatis prælians, vt ad solam illius expressionem current omnia gentes, caelestium, terrestrium, & infernorum. Audiamus de hoc D. Pauli testimonium. *Familiam suam semitipsum factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis: propter quod & Deus exaltauit illum. & dedit illi nomen quod est super omne nomen: vt in nomine Iesu omne genua flectatur.**

1. Pet. 2. 23.

Hac mansuetudine suspensus in ligno crucis confregit & vires perfodit ligni id est ignominiam, horrorem, contemptumque crucis, ac tormentum ac tormentorū, quæ in ea passus est: patitur etiã omnes confregit Satanae Tyrannides, superavit & evertit omnes contrarias vires ac mundi potestates omniaque sibi patiens victorque subiugauit: Itaque Rex hic suum erat obtenturus regnum atque ex eo hæmonem Tyrannū expulsiurus, mundum omnesque hostium potentias superaturus, non resistendo, sed dolores, pænas, tormenta, mortem, crucemque tolerando. Quo, huic erat necessarium, & arma huic patientiæ propria, ipsa erat mansuetudo, quâ dicit S. Tho. de illa ex professo tractans, consistere in

moderatione, & detentione motuum, quos ira 2. 2. comover in illos, qui nobis iniuriosi sunt, quilibet illi sint. Ex in hoc (vt colligit ex Seneca) dif- fert à clementia, quæ tantum affectus moderatur iustitiae: & ira in Principibus ac superioribus erga inferiores. Porro mansuetudo illos coarctat in ordine ad omnes inferiores & superiores, amicos & inimicos, pauperes & opulentos.